

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2020
Α΄ ΦΑΣΗ

E_3.Nλ2Γ(α)

ΤΑΞΗ: Β΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ/ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Σάββατο 4 Ιανουαρίου 2020

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

Στο απόσπασμα αυτό ο συγγραφέας καταγράφει βασικές προϋποθέσεις ώστε το διαδίκτυο να λειτουργεί ορθά. Αρχικά υποστηρίζει ότι κάθε χρήστης χρειάζεται να ελέγχει την πηγή ενημέρωσης και να διασταυρώνει τις πληροφορίες, ώστε να περιορίζονται τα φαινόμενα παραπληροφόρησης. Στη συνέχεια επισημαίνει πως η πρόσβαση στο διαδίκτυο οφείλει να είναι εφικτή σε όλους, δίνοντας έτσι φωνή σε μειονότητες και αναδεικνύοντας παγκόσμια προβλήματα. Επιπλέον ο χρήστης του Διαδικτύου καλείται να αμύνεται σε φαινόμενα παραβίασης προσωπικών δεδομένων και λογοκλοπής που εκδηλώνονται στο διαδίκτυο. Για να επιτευχθεί όμως αυτό απαιτείται η παροχή κατάλληλης παιδείας από την Πολιτεία.

(91 λέξεις)

ΘΕΜΑ Β

1^ο Ερώτημα

- α. **Σωστό:** «λαμβάνει τις ιδιότητες των χρηστών, τις ενσωματώνει, διαμορφώνεται από αυτές και ταυτόχρονα το ίδιο τις μορφοποιεί» ή «το διαδίκτυο είναι ένας διάλογος».
- β. **Σωστό:** «Το αίτημα της εποχής είναι η διαπίστευση του συμβολικού εαυτού των χρηστών και οι σχέσεις του με τον πραγματικό (...). Οποιαδήποτε αστοχία σε κάποιον από αυτούς τους τομείς θα δράσει ανασταλτικά στο ιδεώδες που ονομάζεται άμεση δημοκρατία».
- γ. **Λάθος:** «Η ευθύνη των κρατών, των εταιρειών και των κοινωνικών μορφωμάτων που σταθερά διαμόρφωναν την κοινή γνώμη είναι τεράστια, καθώς η επιρροή τους μετριάζεται πλέον από το δικαίωμα του πολίτη να αρθρώνει και να διαχέει την άποψή του».

- δ. **Λάθος:** «Η αποφυγή της παραχάραξης της πληροφορίας είναι το μεγάλο στοίχημα για το μέλλον και σε αυτό ο καθημερινός χρήστης δεν είναι άμοιρος ευθυνών».
- ε. **Σωστό:** «Το ίντερνετ, για να αποκτήσει κύρος, οφείλει να γίνει κατανοητό και προσιτό σε ευρύτατα στρώματα πληθυσμού, να άρει τις ανισότητες, είτε ηλικιακές είτε κοινωνικοοικονομικές, και να θεωρηθεί δημόσιο αγαθό».

2^ο Ερώτημα

Στην πέμπτη παράγραφο του κειμένου τα παραδείγματα λειτουργούν επεξηγηματικά στην προσπάθεια του συγγραφέα να πείσει για την ανάγκη ευαισθητοποίησης των χρηστών του διαδικτύου απέναντι σε φαινόμενα παραβίασης των προσωπικών δεδομένων. Άρα, αξιοποιούνται για να καταστήσουν πιο σαφή τη θέση που προηγείται.

3^ο Ερώτημα

α.

- I. Πρόκειται για ενεργητική σύνταξη, εφόσον τα ρήματα «σέβεται» και «αναδεικνύει» είναι ενεργητικής διάθεσης (το υποκείμενο ενεργεί).

Μετατροπή σύνταξης

→ η διαφορετικότητα γίνεται σεβαστή και αναδεικνύεται από το διαδίκτυο.

- II. *πως λαμβάνει τις ιδιότητες των χρηστών, τις ενσωματώνει* : Πρόκειται για ενεργητική σύνταξη, εφόσον τα ρήματα «λαμβάνει» και «ενσωματώνει» είναι ενεργητικής διάθεσης (το υποκείμενο ενεργεί)

διαμορφώνεται από αυτές : Πρόκειται για παθητική σύνταξη, εφόσον το ρήμα «διαμορφώνεται» είναι παθητικής διάθεσης (το υποκείμενο δέχεται την επίδραση μιας ενέργειας).

και ταυτόχρονα το ίδιο τις μορφοποιεί : Πρόκειται για ενεργητική σύνταξη, εφόσον το ρήμα «μορφοποιεί» είναι ενεργητικής διάθεσης (το υποκείμενο ενεργεί)

Μετατροπή σύνταξης

→ *πως οι ιδιότητες των χρηστών λαμβάνονται, ενσωματώνονται, αυτές το διαμορφώνουν και ταυτόχρονα από το ίδιο μορφοποιούνται.*

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2020
Α΄ ΦΑΣΗ

E_3.Nλ2Γ(α)

β.

- **Με άλλα λόγια** : δηλώνει επεξήγηση
- **ενώ** : δηλώνει προσθήκη στοιχείου
- **Επομένως** : δηλώνει συμπέρασμα
- **εάν** : δηλώνει όρο-προϋπόθεση

- **Με άλλα λόγια** : δηλαδή
- **ενώ** : εκτός από αυτό, άλλωστε
- **Επομένως** : συνεπώς, κατά συνέπεια
- **εάν** : εφόσον

ΘΕΜΑ Γ

Οι άνθρωποι από τη φύση τους επιζητούν την έγκριση των άλλων, την επιβεβαίωση και την επιδοκιμασία για τις πράξεις και τα λόγια τους. Η ηρωίδα δεν αποτελεί εξαίρεση. Από τον ενθουσιασμό για τα λάικ και το πιθανό φλερτ γρήγορα περνά στην αμφιβολία. Προς στιγμή γνωρίζει την απογοήτευση, η αγωνία όμως της επιβεβαίωσης από αγνώστους την οδηγεί στο να προσπαθήσει να τους «αναζητήσει» ώστε να κρίνει την αξία των απαντήσεών τους. Σκέφτεται πως αν ο συνομιλητής είναι ανάξιος λόγου, το ίδιο θα είναι και οι απαντήσεις του. Γρήγορα όμως αντιλαμβάνεται κάτι ακόμη πιο σημαντικό : ότι πιθανότατα οι υπόλοιποι δεν είναι ειλικρινείς και αντιλαμβάνεται ότι ο ένας αντιγράφει τον άλλο για να είναι αρεστός και, ακόμη χειρότερα, ότι κανείς δεν τολμά καν να εκφράσει τη γνώμη του. Ο φόβος και η αμφιβολία καθίστανται ακόμη πιο έντονα ως συναισθήματα με τη χρήση των ερωτήσεων. Η ηρωίδα νιώθει ανυπεράσπιστη και αποδέχεται τα σχόλια ως ουσιώδη και σημαντικά ακόμη κι αν ξέρει ότι προέρχονται από ένα ψεύτικο προφίλ, καταλαβαίνοντας ότι όλοι κρύβονται για να μιλήσουν. Δεν μπορεί να εμπιστευτεί κανέναν και φοβισμένη παρανοεί.

Παρακολουθώντας την ηρωίδα, μπορεί κάποιος να καταλάβει ότι τελικά ο «διάλογος» στο διαδίκτυο δεν είναι τόσο απλός. Οι διαδικτυακοί «εχθροί» μπορεί να είναι παντού αλλά και πολύ κοντά μας.

(208 Λέξεις)

ΘΕΜΑ Δ

Τίτλος: Πολιτικοποίηση ...ονλάιν!

Πρόλογος: Ολοένα και περισσότερες έρευνες που διεξάγονται παγκοσμίως αποδεικνύουν ότι, πριν τις εκλογικές διαδικασίες των σύγχρονων δημοκρατιών, πολλοί ψηφοφόροι διαμορφώνουν άποψη και καταλήγουν στους υποψήφιους που θα στηρίξουν με την ψήφο τους βάσει των άρθρων και των συνεντεύξεων που διαβάζουν στο διαδίκτυο. Μολονότι ο κίνδυνος παραπληροφόρησης είναι εντονότερος στο διαδίκτυο σε σχέση με τα υπόλοιπα μέσα ενημέρωσης, αποτελεί πλέον αναμφισβήτητο γεγονός ότι πολλοί χρήστες – ιδίως οι νεώτεροι σε ηλικία – σχηματίζουν πολιτική άποψη μέσω της περιήγησής τους στις ιστοσελίδες του διαδικτύου.

Α΄ Ζητούμενο: Λόγοι για τους οποίους το διαδίκτυο θεωρείται βασικό μέσο διαμόρφωσης πολιτικής συνείδησης

- Το διαδίκτυο, όπως και τα υπόλοιπα μέσα, ενημερώνει τους πολίτες για τις δραστηριότητες της κυβέρνησης, τα νέα μέτρα και γενικότερα για όσα διαδραματίζονται στη διεθνή και εγχώρια πολιτική ζωή.
- Ο πλουραλισμός του διαδικτύου επιτρέπει την κοινοποίηση όλων των απόψεων. Όλες οι φωνές έχουν τη δυνατότητα έκφρασης και αξιοποίησης της πολυφωνίας που χαρακτηρίζει το διαδίκτυο, με αποτέλεσμα να παραθέτουν ευκολότερα τις πολιτικές θέσεις, την επιχειρηματολογία τους, αλλά και ν' ασκούν κριτική, διεκδικώντας πολιτικές ελευθερίες.
- Στις ειδησεογραφικές ιστοσελίδες, σε δημοσιογραφικά μπλογκς και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης δίνεται η δυνατότητα σε κάθε χρήστη να διατυπώσει την άποψή του, να επικροτήσει μια πολιτική τοποθέτηση ή να εκφράσει τη διαφωνία του, αναπτύσσοντας επιχειρηματολογία και ασκώντας κριτική. Ο διάλογος, που συχνά διεξάγεται σε τέτοια διαδικτυακά περιβάλλοντα, αποτελεί μία νέα μορφή εκδήλωσης του δημοκρατικού δικαιώματος αλλά και της παρρησίας, συντελώντας στη διαμόρφωση πολιτικής συνείδησης.
- Παγκόσμια κινήματα διαμαρτυρίας για πολιτικά, οικολογικά και κοινωνικά θέματα, οργανώνονται, αξιοποιώντας την ελευθερία έκφρασης που τους παρέχει το διαδίκτυο. Η σύγχρονη δημοκρατία λαμβάνει πλέον μια πιο ουσιαστική διάσταση. Ενδεικτική, ως προς αυτό, είναι η δυνατότητα των πολιτών να οργανώνουν και να συντονίζουν δράσεις μεγάλης εμβέλειας προκειμένου να διαμαρτυρηθούν ή να εναντιωθούν σε αποφάσεις της κυβέρνησης που ζημιώνει το κοινωνικό σύνολο.
- Στην πραγματικότητα το Διαδίκτυο οδήγησε στην ενεργοποίηση του πολίτη και στην εμφάνιση μίας νέας μορφής πολιτικού ακτιβισμού, αυτή του ψηφιακού ακτιβισμού.

- Σε διεθνές επίπεδο τα τελευταία χρόνια οι πολιτικοί αξιοποιούν τη δημοτικότητα και την αμεσότητα των μέσων κοινωνικής δικτύωσης για να προβούν σε βαρύνουσας σημασίας δηλώσεις ή αντιπολιτευτικά σχόλια, ακόμα και για ν' ασκήσουν εξωτερική πολιτική. Μάλιστα οι αναρτήσεις αυτές μέσα σε λίγες ώρες αναμεταδίδονται κι από τα υπόλοιπα μέσα ενημέρωσης. Οι χρήστες έχουν τη δυνατότητα να ενημερωθούν, να σχολιάσουν και να κοινοποιήσουν αυτά τα σχόλια, κι επομένως να εκφράσουν πολιτική άποψη.

Β΄ Ζητούμενο: Προϋποθέσεις ώστε να αντισταθεί ο σύγχρονος πολίτης στο ενδεχόμενο της πολιτικής παραπληροφόρησής του από το Διαδίκτυο.

Ο πολίτης ως δέκτης πληροφοριών για την κοινωνική και πολιτική πραγματικότητα γύρω του επιβάλλεται:

- Να διαθέτει ευελιξία σκέψης και κριτικό στοχασμό
- Να ελέγχει και να αξιολογεί τη βασιμότητα, την αξιοπιστία και την πληρότητα των πληροφοριών που λαμβάνει καθημερινά
- Να λειτουργεί με ευρύτητα πνεύματος, αποφεύγοντας μονολιθικές θεωρήσεις
- Να χαρακτηρίζεται από πολιτική και κοινωνική ευαισθησία, ώστε να μπορεί ν' αντιληφθεί το βάρος των πολιτικών του θέσεων και επιλογών
- Να διαμορφώνει προσωπική γνώμη και άποψη για τα πολιτικά δρώμενα, ασκώντας γόνιμη και δημιουργική κριτική στις πληροφορίες που λαμβάνει
- Να βρίσκεται σε διαρκή εγρήγορση και αφύπνιση προκειμένου ν' απορρίπτει τη χυδαιότητα, το ψεύδος και την υπερβολή.

Άλλωστε, ο ενεργός πολίτης που έχει εμπειρία στα πολιτικά θέματα και διαμορφωμένη πολιτική ταυτότητα δεν επηρεάζεται από μηχανισμούς παραπληροφόρησης και προπαγάνδας.

Επίλογος: Το διαδίκτυο είναι ένα δημοκρατικό μέσο που παρέχει μεταξύ άλλων τη δυνατότητα διαμόρφωσης πολιτικής συνείδησης. Μολαταύτα ο κίνδυνος της παραπληροφόρησης είναι έκδηλος, εφόσον η άσκηση ελέγχου στην εγκυρότητα και στην αξιοπιστία των ιστοσελίδων και των ομάδων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης από τους αρμόδιους φορείς δεν είναι εφικτή. Συνεπώς, πέρα από τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις που αφορούν τη θωράκιση του ατόμου απέναντι στο φαινόμενο της παραπληροφόρησης, απαραίτητη κρίνεται και η θέσπιση ενός διεθνούς πολιτικού πλαισίου ελέγχου των διακινούμενων διαδικτυακών πληροφοριών.

(Υπογραφή αρθρογράφου)